

نام دبیر: خانم شجاعت زاده زمان برگزاری: مدت زمان پاسخگویی: ۸۰ دقیقه		باسمه تعالی اداره آموزش و پرورش شهرستان میاندوآب ۱۴۰۲-۱۴۰۳	آزمون علوم و فنون ادبی نام و نام خانوادگی: شماره صندلی: کلاس: پایه: دهم / رشته: ادبیات و علوم انسانی
بارم	ردیف		
۱	۱	جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید . الف (هر چیزی که ذهن ما را به ..... در آورد ، متن نامیده می شود . ب) بیشتر آثار دینی زرتشتی به زبان ..... است . ج) زبان فارسی دری همزمان با دولت ..... پدید آمد . د) پس از شناسایی لحن مناسب با حال و هوای محتوای اثر ..... اتفاق می افتد .	
۱	۲	درست یا نادرست بودن عبارات های زیر را مشخص کنید . الف (شعر پارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به دست منوچهری بنیاد نهاده شد . درست ☐ نادرست ☐ ب) منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصل پارسی دارند . درست ☐ نادرست ☐ ج) زبان فارسی میانه در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است . درست ☐ نادرست ☐ د) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران ، رواج یک باره خط عربی بود . درست ☐ نادرست ☐	
۰/۷۵	۳	مورد درست را از داخل کمانک انتخاب کنید و زیر آن خط بکشید . الف (در زمان سامانیان (بخارا / غزنه) عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد . ب) رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم ، حماسی ، مدحی و (تعلیمی / غنایی) بود . ج) شعر «به دام افتاد روباهی سحرگاه / به روبه بازی اندیشید در راه لحن (عاطفی / روایی - داستانی) دارد .	
۰/۷۵	۴	گزینه صحیح را انتخاب کنید . ۱- در کدام شهرها ، شاعران و نویسندگان ، اندیشه ایرانی را در چهارچوب فرهنگ اسلامی ترویج دادند ؟ الف (ماوراءالنهر - غزنه ☐ ب) خراسان - بلخ ☐ ج) ماوراءالنهر - خراسان ☐ د) خراسان - بخارا ☐ ۲- شعر حکمی و اندرزی در کدام دوره به پختگی رسید ؟ الف (سامانیان ☐ ب) سلجوقیان ☐ ج) طاهریان ☐ د) آل بویه ☐ ۳- متن زیر ، متعلق به کدام کتاب است ؟ و این ضحاک را ازدها به وی ، از آن گفتندی که بر کتف او دوباره گوشت بود بزرگ بررسته دراز ، و سر آن به کردار ماری بود و آن را به زیر جامه اندر داشتی . الف (هزار و یک شب ☐ ب) شاهنامه ابومنصوری ☐ ج) ترجمه تفسیر طبری ☐ د) تاریخ بلعمی ☐	
۰/۵	۵	متون یا آثار مکتوب ادبی به چند بخش تقسیم می شود ؟ نام ببرید .	
۰/۵	۶	تعداد صامت ها و مصوت های مصراع زیر را بنویسید . « به نام خدایی که جان آفرید »	
۰/۵	۷	کدام گزینه معادل هجایی (- U -) است ؟ الف (بهارانه ☐ ب) شاعرانه ☐ ج) دل نگرانی ☐ د) سربلندی ☐	
۱/۵	۸	هجاهای بیت زیر را جدا کنید و در زیر هر هجا علامت خاص آن را بگذارید . (در برگه سفید پاسخ دهید) حاصل عمرم سه سخن بیش نیست خام بدم پخته شدم سوختم	

۹	بر اساس مصراع « یک روز به شیدایی در زلف تو آویزم » جدول زیر را کامل کنید .																										
۱	<table border="1"> <tr> <td>مصراع</td> <td>یک</td> <td>رو</td> <td>ز</td> <td>ب</td> <td>شی</td> <td>دا</td> <td>در</td> <td>زل</td> <td>ف</td> <td>آ</td> <td>وی</td> <td>زم</td> </tr> <tr> <td>علامت هجایی</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table>	مصراع	یک	رو	ز	ب	شی	دا	در	زل	ف	آ	وی	زم	علامت هجایی	-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-
مصراع	یک	رو	ز	ب	شی	دا	در	زل	ف	آ	وی	زم															
علامت هجایی	-	-	U	U	-	-	-	-	U	U	-	-															
۱۰	حرف « ی » در کدام واژه ها صامت است ؟ زیر آن واژه ها خط بکشید . ایران - بیدار - یادگار - شیراز - نیزار - سیب																										
۱۱	برای هر کدام از واژه های زیر ، یک واژه هم وزن بنویسید . الف (ساحل : ب (صنم :																										
۱۲	وسیله ادراک وزن ..... ما است .																										
۱۳	واژه « مؤذَن » را با خط عروضی بنویسید .																										
۱۴	چه عواملی سبب کشف لحن می شود ؟																										
۱۵	واژه هایی متناسب با علامت های هجایی داده شده بنویسید . الف (« - » ب (« U- »																										
۱۶	در هر یک از ابیات زیر ، واژه های تکراری را مشخص کنید . الف (ز خاک آفریدت خداوند پاک ب (پرنده ای که اسیرست هجرتش زیباست ج (آینه ار نقش تو بنمود راست پس ای بنده افتادگی کن چو خاک بگو پرنده ی مرداب ، عاشق دریاست خود شکن ، آینه شکستن خطاست																										
۱۷	در هر یک از متن های زیر واژه هایی را که سجع دارند مشخص کنید ، سپس نوع سجع را با ذکر دلیل بنویسید . الف (ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع . ب (تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت . پایه های سجع : // نوع سجع : // دلیل : پایه های سجع : // نوع سجع : // دلیل :																										
۱۸	هر کدام از واژه های ستون (الف) را به نوع سجع آن در ستون (ب) وصل کنید . (در ستون (ب) یک مورد اضافی است .) الف (عمر - مال) // (آرند - بیازارند) ب (مطرف // متوازی // متوازن																										
۱۹	واج آرایبی را در ابیات زیر مشخص کنید . الف (کز عشق به غایتی رسانم ب (دلم شکسته تر از شیشه های شهر شماس ج (اگر جنگ خواهی و خون ریختن کاو ماند اگر چه من نمانم شکسته باد کسی کاین چنینمان می خواست بر این گونه سختی بر آویختن																										
۲۰	شعر زیر را از دید حس و حال فضای شعری و عاطفی بررسی کنید . بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم																										
۲۱	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید . در راه عشق ، ای عاشقان خواهی شفا ، خواهی الم از خویشتن آزاد زی ، از هر ملالی شاد زی بر زن زمانی کبر را ، بر طاق نه کبر و ریا الف (یک مورد از ویژگی های زبانی شعر بالا را بنویسید . ب (دو واژه در شعر بالا مشخص کنید که با یکدیگر سجع داشته باشند کاندر طریق عاشقی یک رنگ بینی بیش و کم هر جا که باشی راد زی ، چون یافتی از عشق شم خواهی وفا ، خواهی جفا ، چون دوست باشد محتشم																										

چون بشناختم که آدمی ، شریف تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی داند ، در شگفت افتادم و چون نیک بنگریستم ؛ دریافتم که مانع آن ، راحت اندک و نیاز حقیر است که مردمان بدان مبتلا گشته اند . هر که به امور دنیایی روی آورد و از سعادت آخرت خود غفلت کند ، همچون آن مرد است که از پیش اشتر مست بگریخت و به ضرورت ، خویشتن در چاهی آویخت و دست در دو شاخ زد که بر بالای آن روییده بود و پاهایش بر جایی قرار گرفت . در این میان ، بهتر بنگریست ، هر دو پای بر سر چهار مار بود که سر از سوراخ ، بیرون گذاشته بودند . نظر بر قعر چاه افکند ، ازدهایی سهمناک دید ؛ دهان گشاده و افتادن او را انتظار می کرد . به سر چاه ، التفات نمود . موشان سیاه و سپید ، بیخ آن شاخ ها دایم می بریدند و او در اثنای این ، تدبیری می اندیشید و خلاصی خود را به طریقی می جست . پیش خویش ، زنبور خانه ای و قدری شاهد یافت .

الف (چهار ویژگی زبانی از متن بالا بنویسید .

ب) برای ویژگی های ادبی و فکری متن بالا هر کدام یک مورد بنویسید .

« توفیق حق یارتان باد و عبادتش کارتان »

۱/۵	واج آرایی : (الف) تکرار صامت (م) (ب) تکرار صامت (ش) (ج) تکرار صامت (خ)	۱۹
۱	این بیت از نظر نوع ادبی ، یک شعر غنایی است (۲۵/) و ولحن خواندن آن عاطفی (۲۵/) و فضای حاکم بر شعر ، شادی آور و فرحبخش است (۲۵/) و محتوا با وزن و آهنگ ، تناسب دارد . (۲۵/)	۲۰
۱	الف) ۱- کاربرد واژگان عربی (شم / کبر / محتشم / الم /) ۲- کاربرد شبکه معنایی (عشق / عاشقی / الم / وفا / جفا) ۳- ساختمان بیشتر واژگان شعر ، ساده است . ۴- زبان شعر ، ساده و جمله ها ، کوتاه است . (یک مورد ۵/ . نمره) ب) آزاد / شاد / راد (یک مورد ۵/ . نمره)	۲۱
۳	الف) چهار ویژگی زبانی (هر مورد ۵/ . نمره) ۱- کاربرد کهن واژگان که امروزه به گونه ای دیگر به کار گرفته می شوند (اُشتر / شاخ / بنگریست / نتوان دانست) ۲- جمع بستن واژه ی « موش » با « ان » ۳- به کار کار گیری واژه ی « بگسست » در معنی « بریده شد / شکست » و « شهد » در معنی « عسل » و واژه ی « قاتل » در معنی « کُشنده » برای غیر انسان ۴- جدا نویسی نشانه ی « ن » نفی (نه اندیشید) ۵- ترکیب سازی (زنبورخانه به جای لانه ی زنبور) ۶- کاربرد « را » به معنی « برای » (خلاص خود را طریقی می جست) ۷- بیشتر جمله ها ، کوتاه و قابل فهم هستند ب) ویژگی های ادبی (یک مورد ۵/ . نمره) : ۱- کار برد تضاد (سیاه و سفید / زهر و شهد یا شیرینی / رنج و لذت / ...) ۲- بهره گیری از تمثیل برای بیان مفهوم غفلت و بی خبری انسان و ویژگی های فکری (یک مورد ۵/ . نمره) : ۱- اشاره به شریف بودن انسان در میان آفریده های دیگر ۲- ارزشمند بودن لحظات گذر عمر ۳- نگرش مثبت و خوش بینانه به جایگاه و ارزش انسان ۴- نگرش منفی به خوشی های مادی و لذت های آنی و زودگذر « توفیق حق یارتان باد و عبادتش کارتان »	۲۲

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد